

1.

Laki

alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain (439/2008) 3 §:ssä tarkoitettua alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen.

2 §

Alkolukon hyväksyntä

Alkolukon myynti, muu luovuttaminen ja käyttö liikenteessä on kielletty, jos Liikenteen turvallisuusvirasto ei ole hyväksynyt alkolukon mallia. Viraston on julkaistava luettelo hyväksytyin mallisista alkolukoista internet-verkkosivuillaan.

Liikenteen turvallisuusviraston on hyväksyttävä alkolukko, jos se täyttää:

1) standardin SFS-EN 50436-1 tai SFS-EN 50436-2 taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetty mainittuja standardeja vastaavan tason kansalliset vaatimukset; ja

2) ajoneuvolain (1090/2002) sekä sen nojalla annettujen säädösten ajoneuvon asennettavia laitteita koskevat tekniset vaatimukset.

Alkolukon valmistajan tai maahantuojan tulee hakemuksessaan osoittaa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen 5 §:ssä tarkoitettua

tutkimuslaitoksen antamalla vaatimustenmukaisuustodistuksella.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityyn ajoneuvon asennettua alkolukkoa voi tilapäisesti käyttää liikenteessä, jos alkolukko täyttää 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset.

3 §

Hyväksynnän voimassaolo

Alkolukon hyväksyntä on voimassa toistaiseksi.

Jos alkolukko ei enää täytä sitä hyväksyttäessä voimassa olleita vaatimuksia, Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa mallin hyväksynnän. Ennen hyväksynnän peruuttamista on kuitenkin alkolukon valmistajalle tai maahantuojalle annettava huomautus ja kohtuullinen aika virheen tai puutteen korjaamiseksi.

Jos virhe tai puute heikentää olennaisesti ajoneuvon liikenneturvallisuutta tai alkolukon toimintaa, lukon hyväksyntä voidaan peruuttaa välittömästi.

4 §

Alkolukon vaarallisuuden edellyttämät toimet ja markkinavalvonta

Alkolukon vaarallisuuden edellyttämistä toimista ja markkinavalvonnasta vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tehtävissä Liikenteen turvallisuusvirastoon sovelletaan, mitä tyyppihyväksyntäviranomaisesta ajoneuvolain 81 §:ssä ja valvontaviranomaisesta ajoneuvolain 82 §:ssä säädetään. Mitä viime mainitussa pykälässä säädetään valvontaviranomaisen valtuuttamasta asiantuntijasta, sovelletaan myös Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttamaan asiantuntijaan.

5 §

Tutkimuslaitos

Vain Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön tai muun vastaavan kansallisen akkreditointielimen akkreditoima tutkimuslaitos voi antaa 2 §:ssä tarkoitetun vaatimustenmukaisuustodistuksen.

Akkreditointiin sovelletaan vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annettua lakia (920/2005).

Edellä 1 momentissa tarkoitetun akkreditoinnin tulee kattaa alkolukkojen testaamiseen käytettävät testit, ja akkreditoinnissa tulee soveltaa testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyysvaatimuksia koskevaa standardia SFS-EN ISO/IEC 17025.

Tutkimuslaitoksen tulee olla toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton alkolukon valmistajista ja maahantuojoista. Sillä tulee olla toiminnan laajuuden kannalta riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava järjestely ja käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä sekä toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet. Tutkimuslaitoksen on pidettävä rekisteriä tekemistään arvioinneista, mittauksista, testeistä, laskelmista ja selvityksistä. Tutkimuslaitos saa käyttää osatestien suorittamiseen ulkopuolista 1 momentin vaatimukset täyttävää laitosta tai sille kuuluvia mittaus- ja testilaitteita. Tutkimuslaitos vastaa käyttämänsä laitoksen tai laitteiden tuloksista.

Liikenteen turvallisuusviraston on varmistettava 2 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja tässä pykälässä säädettyjen edellytysten täyttyminen ennen alkolukon hyväksynnästä tehtävää päätöstä. Tässä tehtävässä Liikenteen turvallisuusvirastoon sovelletaan, mitä ajoneuvolain 49 §:n 2 momentissa tyyppihyväksyntäviranomaisesta säädetään.

6 §

Hyvä hallinto ja virkavastuu tutkimuslaitoksessa

Tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan tutkimuslaitoksen on noudatettava, mitä hallintolaisissa (434/2003), kielilaisissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja arkistolaisissa (831/1994) säädetään.

Tutkimuslaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettua arviointitehtävää rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

7 §

Alkolukon asentaminen sekä siitä ja alkolukon kalibroinnista annettava todistus

Alkolukon valmistajan tai maahantuojan on tehtävä ilmoitus valtuutetuista asennus- ja huoltopaikoista Liikenteen turvallisuusvirastolle, jonka on julkaistava luettelo mainituista paikoista internet-verkkosivuillaan.

Asentajan on annettava alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista todistus, josta käy ilmi asennetun alkolukon asennuspäivä ja -paikka, merkki, malli ja valmistusnumero sekä ajoneuvon rekisteritunnus ja alkolukon seuraavan kalibroinnin päivämäärä.

Alkolukossa voidaan ajoneuvon käynnistymisen estävä uloshengityksen alkoholipitoisuusraja säätää alemmaksi kuin rikoslain (39/1889) 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu rattijuopumusraja. Alkolukon asentaminen ei edellytä

ajoneuvolain 61 §:ssä tarkoitettua
moottorikäyttöisen ajoneuvon
muutoskatsastusta.

8 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Liikenteen turvallisuusvirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta päätökseen, jolla Liikenteen turvallisuusviraston päätös on kumottu tai jolla sitä on muutettu.

9 §

Alkolukkorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 2 §:n 1 momentissa säädettyä alkolukon myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa, on tuomittava, ellei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, alkolukkorikkomuksesta sakkoon.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Ennen tämän lain voimaantuloa asennetun alkolukon käyttö ja luovutus on sallittu sen estämättä, mitä 2 §:n 1 momentissa säädetään.

2.

Laki

alkolukon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Alkolukolla varustetun ajoneuvon käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa

Jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea, alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain (439/2008) 3 §:ssä tarkoitetulla alkolukolla varustettua ajoneuvoa on käytettävä:

1) esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden kuljetuksissa;

2) toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksissa; ja

3) päivähoitokuljetuksissa.

Rattijuopumukseen syyllistyneille tarkoitetusta valvotusta ajo-oikeudesta säädetään erikseen.

2 §

Alkolukon asennus ja sen asianmukainen käyttö

Kuljetuksista vastaava liikenteenharjoittaja on vastuussa alkolukon asennuksesta ja alkolukon pitämisestä toimintakuntoisena. Ajoneuvon liikenneturvallisuuden ja alkolukon toiminnan varmistamiseksi alkolukon käytössä, huollossa ja

kalibroinnissa on toimittava huolellisesti ja noudatettava asianmukaisia menettelyjä.

Alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annetun lain (/) 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu todistus alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista on pidettävä ajon aikana mukana ajoneuvossa.

Tarkempia säännöksiä alkolukon asennuksesta ja säätämisestä voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

3 §

Menettely alkolukolla varustetun ajoneuvon rikkoutuessa

Ajoneuvon rikkoutumisesta tai muusta vastaavasta syystä voidaan tilapäisesti, enintään viiden arkipäivän ajan, käyttää muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa. Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käytöstä on liikenteenharjoittajan viipymättä ilmoitettava kuljetuksen tilaajalle.

4 §

Alkolukon käyttörikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta, 1) laiminlyö 1 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ajossa käytettävän ajoneuvon varustamisen alkolukolla tai sen pitämisen toimintakuntoisena,

2) rikkoo 3 §:ssä säädettyä määräaika tai laiminlyö mainitussa pykälässä liikenteenharjoittajan tehtäväksi määrätyn ilmoituksen tekemisen, taikka

3) laiminlyö 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista annetun todistuksen pitämisen 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun kuljetuksen aikana mukana ajoneuvossa, on tuomittava, ellei teosta tai laiminlyönnistä muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, alkolukon käyttörikkomuksesta sakkoon.

Poliisin on ilmoitettava epäilystä 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetusta alkolukon käyttörikkomuksesta kuljetuksen tilaajalle.

5 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*